

សំណុំអភិវឌ្ឍន៍លទ្ធផល: ០០៩/១៩-០៩-២០០៧-អរគក/អដសង

លោក ពេជ អង្គ

Elisabeth SIMONNEAU FORT

លោក Michiel PESTMAN

លោក Victor Koppe

លោក ឌាង ខត្តម

លោក Michael G.KARNAVAS

លោក ធាត់ ពីសាង

កញ្ញា Diana ELLIS QC

លោក សិ សុវណ្ណ

លោក Jacques VERGÈS

សំណើរឿងលេខ: ០០៩/១៩-០៩-២០០៧-អវត្សក/អជសដ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

១. ដោយអនុលាមតាមវិធាននគ.៤ នៃវិធានដែ្មក្តុង សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្តីដោយគោរព សំពួរាណ ពេល ដើម្បីដាក់ចម្លើយពបរបស់ខ្លួនទៅនឹងសេចក្តីសិនិជ្ជានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អនុលាមតាមវិធាននេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលយកកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី នៅថ្ងៃពេលៗមុខអង្គដីនៃជប្រៈសាងដំបូង¹ (“សេចក្តីសិនិជ្ជានរបស់កសព”)។

២. នៅថ្ងៃទី៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ អង្គដីនៃជប្រៈសាងដំបូងបានពន្លារកាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់ចម្លើយពបនាទា ឡើងសេចក្តីសិនិជ្ជានរបស់កសព រហូតដល់ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ហើយបានណែនាំថា ការដែ្មើយពបណាមួយដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវដាក់នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១²។ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលការផ្តល់ដំណឹងមួយស្តីពីចម្លើយពបស់មេធាវីការពារកី នូន ជាពេលបានដាក់ជាការណ៍ខ្លួន និងការអង់គ្លេសនៅថ្ងៃនេះ³។ យ៉ាងណាក់ដោយ ពួកគាត់មិនបានទទួលលទ្ធផលការផ្តល់ដំណឹងស្តីពីចម្លើយពបស់អេង ជីវិត្យ ទេ ពេលបានដាក់នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ជាការអង់គ្លេសតែបីណាគោះរហូតដល់ថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១⁴។ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលលទ្ធផលការផ្តល់ដំណឹងមួយស្តីពីការដាក់ជូនចាំងខ្សោយដួចតែនេះគឺ ការផ្តល់ដំណឹងចាំងអស់ពេលបានដាក់ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ មនេះ ចម្លើយពបដោយក្រមមេធាវីការពារកី អេង សារី ជាការអង់គ្លេសតែបីណាគោះ⁵, ចម្លើយពបដោយ ខ្សោរ សំដែន ជាការណ៍ខ្លួន និងការបាតាកំង⁶, និងចម្លើយពបដោយសហមេធាវីការចាំមុខដើម្បីដើម្បីរួមចិត្តប្រចាំប្រចាំឆ្នាំ ជាការអង់គ្លេសតែបីណាគោះ។

៣. មាត្រាន.៤ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តក្នុងការដាក់ជាកសារថែងចាំ “ពេលវេលាកំណត់ត្រវាប់មួយថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃនៃការផ្តល់ដំណឹងពីកសារជាការណ៍ខ្លួន និងការផ្តល់ការមួយថ្ងៃទៀតរបស់

² E107, សេចក្តីសម្រចល័យសំណើសំពូនរាយរដល, ថ្ងៃទី៧ កក្កដា ២០១១ ។

³ E96/1, សារណាច្នឹមពបទេនិងការសន្តិភាពរបស់ កសិត ទាក់ទងទេនិងការទទួលយកកំណត់ថែគុណភាពយកក្នុងអក្សរនៃការស្ថាប់ចម្លើយសារក្មែរ, ឆ្នាំ១៩៧១ ក្នុង ២០១១ ។

⁴ E96/2, ທະເລື່ອຍທະບຽນເຫດຜົກການຕາງໆ ແກ້ວມ ຜິຣີຕູ ເຊິ້ນ “ເສັບຜົກສິນສາກອານຮບສໍ່ສະບາຕະກະຈາກຕູ ມຸ່ນມາມຕາມວິຕະເຄີຍ ຕາກໆຕູ ອີກການຮ່ວມຍັກກຳນາດ່າວໂຫຼດສະບັບທະເລື່ອຍທະບຽນເຫດຜົກການຕາງໆ”, ເຊື້ອຍຢາ ກອບກາ ຢ່າ ၂၀၁၅ ၅

⁶ E96/4, សេចក្តីសង្គមពេទ្យនៃសង្គមនិងអាជីវកម្មរបស់សហរដ្ឋជាប្រជាពលរដ្ឋ នាក់ពួកខ្លួន ការទទួលយកកំណត់ហេតុស្ថាប័ចធ្វើយសាក្សី, ថ្ងៃទី ២៨ កញ្ញា ២០១៩ ។

សំណើរឿងលេខ: ០០៩/៩៩-១០០៧-អរគក/អដសដ

៤. ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពពុលាការ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមដាក់ចម្លើយពេលវ្យមួយ ទៅនឹងចម្លើយពេលទាំងនេះ (សរុបមានចំនួនជាង១០ទៅ២០ ជាការសារអង់គ្លេស/បាត់រំង)។ ប៉ុណ្ណោះ ដូចជានិង្វៈដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ថាទីតាំងនៃការលើកលើកនៅក្នុងកសាររបស់ នូន ជាគ្រប់ចម្លើយពេលទាំងអស់ ត្រូវបានប្រគល់ដូចជាដោយមានការពន្លារពេលរហូតដល់ ឬ ឬ ប្រចាំថ្ងៃ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមនិងជាតិ គេចិនអាចរួចរាល់ចម្លើយពេលវ្យមួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបាន ឡើយ ដោយហេតុថា ចម្លើយពេលវ្យមួយចំណែកចាយយើតពេល ហើយចម្លើយពេលចំនួនបី ក្នុង ចំណោមចម្លើយពេលទាំងនេះ មិនទាន់មានជាការសារខ្លួនទៅឡើយ។

៥. បញ្ជាផ្ទាល់នៃលើកឡើងនៅក្នុងសារណាមានទាំងនេះ មានលក្ខណៈស្ថិកស្អាត និងតម្រូវមានការពិភាក្សាសម្រេចយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន។ ប៉ុណ្ណោះបើសិនការដាក់កសារមិនមានជាការសារខ្លួន អ្នកច្បាប់និយាយភាសាខ្មែរនៅការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានគិតក្នុងគោលដៅរយូយដើម្បីច្បាប់នានាពេញលេញនៅក្នុងការរួចរាល់ចម្លើយពេល ឬការឡើងពេលវ្យមួយទេ។

៦. ដោយសារមូលហេតុខាងលើទាំងនេះហើយ ទីបន្ទាន់រាជអាជ្ញាសូមឡើងដល់អង្គដីនិងជ្រោះសាលាចំប្លែង ពន្លារពេលនៃការកំណត់សម្រាប់ការដាក់ចម្លើយពេលវ្យមួយ ដល់ប្រាំពីរឡើង បាប់ពីឡើងដែលអាសរកបាននូវការបកប្រើជាការសារខ្លួននៃចម្លើយពេលទាំងអស់។ ការពន្លារពេលនេះនិងជ្រោះសារមូលដល់ការអនុវត្តដើរការនិតិវិធីច្បាប់នានាលាប់ដី និងការប្រើប្រាស់ផនធនៅការបកប្រើប្រាស់ដោយប្រសិទ្ធភាពដី (តាមរយៈការដាក់ចម្លើយពេលតែមួយ) ក្នុងខណ្ឌនៃលទ្ធភាពដល់អ្នកច្បាប់និយាយភាសាខ្មែរនៅការិយាល័យនេះ បានរួមចំណោកយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីបង្កើតបាននូវរបាយការនៃចម្លើយពេល ដែលជាបញ្ហានិតិវិធីសំខាន់មួយ។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ភាគីលោម
ថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩	លោក យ៉ែត ការីឡើ សហគ្រោះជាជាត្រារដ្ឋ	ភ្នំពេញ	
	លោក Andrew CAYLEY សហគ្រោះជាជាត្រារដ្ឋ	ភ្នំពេញ	